

Kliiniline küsimus nr 2

Kas kõiki 0-7 aastaseid lapsi peab sõeluma (M-CHAT R/F, MacArthur kõnetest CDI) vs mitte sõeluma pervasiivsete arenguhäirete varajaseks avastamiseks?

<p>Töörühma soovitus: Tugev soovitus, mõõdukas tõendus</p> <p>Kui lapse areng on hilistunud ja/või ebatüüpiline või kui tal on autismispektri häirega lähisugulane, kasutage pervasiivsete arenguhäirete varajaseks avastamiseks M-CHAT R/F testi. Test on valideeritud kasutamiseks 16-30 kuu vanuses lapsele. Positiivse leiu korral suunake laps lastepsühhiaatri vastuvõtule pervasiivse arenguhäire täpsemaks diagnostikaks ja rakendage varajase sekkumise programmi.</p> <p><i>Soovituse tekst:</i></p> <p>Pervasiivsete arenguhäirete varajaseks avastamiseks kaaluge teatud sümptomite avaldumisel/kahtlusel 2 aastaste (18 -36 kuud) lastel M-CHAT R/F testi kasutamist. Positiivse leiu korral suunake laps lastepsühhiaatri vastuvõtule pervasiivse arenguhäire täpsemaks diagnostikaks ja võimalusel rakendage varajase sekkumise programmi.</p>		
Patsient/sihtrühm	Lapsed vanuses 0-7	
Sekkumine	Universaalne hindamine skriiningtestiga M-CHAT	
Tegur	Otsus	Selgitus
<p>Väga hea või keskmise kvaliteediga tõendusmaterjal (kas tõendusmaterjal on väga kvaliteetne?)</p> <p><i>(Mida kõrgem on tõendusmaterjali kvaliteet, seda tugevam on soovitus)</i></p>	☐ Jah ☐ Ei	<ul style="list-style-type: none"> Pervasiivse arenguhäire/autismi/autismispektri häire definitsioon on viimase 70 aasta jooksul olnud pidevas muutumises. Ei leitud ühtegi uuringut, mis võrdleks sõeltestimise kaudu identifitseeritud autismispektrisse kuuluvate inimeste arengut ja toimetulekut võrreldes arenguhäire kahtluse tekkimise järgselt diagnoositud juhtudega. Ei ole tugevat tõendust, et väga varane sekkumine parandaks tulemusnäitajaid. Sõeltestina on kõige rohkem kasutusel M-CHAT versioonid, mis on vabavaralised ja adapteeritud ka eesti keelde. M-CHAT-R/F (<i>Modified Checklist of Autism in Toddlers Revised with Follow-up</i>) korral toimub mitmeastmeline sõeltestimine. 1. astmeks on lapsevanema poolt täidetud test, mille tulemuste alusel suunatakse osad lastest 2. astme sõeltestimisele (jätkuintervjuu) või koheselt diagnoosimisele. 1. astme sõeltestimise positiivne ennustav väärtus autismispektri häire suhtes on ca 10% (10% õigepositiivseid ja 90% valepositiivseid), 2. astme sõeltestimise positiivne ennustav väärtus autismispektri häire suhtes ca 50%. Oluliselt kõrgem on sõeltestide ennustav väärtus siis, kui neid kasutatakse juba lapsevanema, tervishoiutöötaja,

		<p>haridustöötaja poolt tekkinud arenguliste probleemide kahtlusel, siis ulatub sõeltestide positiivne ennustav väärtus ca 70%-ni. Sõeltestimise korral võib esineda ka valenegatiivseid tulemusi, M-CHAT-R/F negatiivne ennustav väärtus ei ole teada.</p>
--	--	---

<p>Kindlustunne kasude ning kahjude ja koormuse tasakaalu suhtes (kas on kindlustunne?)</p> <p><i>Mida suurem on erinevus soovitatavate ja soovimatute tagajärgede vahel ning kindlustunne selle erinevuse suhtes, seda tõenäolisem on tugev soovitus. Mida väiksem on tegelik kasu ja mida väiksem on kindlustunne selle kasu suhtes, seda tõenäolisem on tingimuslik/nõrk soovitus</i></p>	☐ Jah ☐ Ei	<p>Varajase sekkumise kasu ei ole hästi tõendatud.</p>
---	---	--

<p>Kindlus või sarnasus väärtustes (kas on kindlustunne?)</p> <p><i>Mida suurem on varieeruvus või ebakindlus patsiendi väärtuste ja eelistuste suhtes, seda tõenäolisem on tingimuslik või nõrk soovitus.</i></p>	☐ Jah ☐ Ei	<p>Inglisekeelsete allikate alusel võib öelda, et nii patsientide kui ka nende vanemate suhtumine sõeltestimisse on erinev.</p>	<p>Töörühm otsustas, et patsiendile pakub rohkem väärtust </p> <p>Ja vähem väärtust </p>
---	---	---	--

<p>Ressursi tähendus (kas tarbitud ressursid olid väärt oodatavat kasu)</p> <p><i>Mida suurem on sekkumise kulu võrreldes kaalutava alternatiiviga ja muud otsusega seotud kulud, st mida rohkem ressursse tarbitakse, seda tõenäolisem on tingimuslik/nõrk soovitus.</i></p>	☐ Jah ☐ Ei	<p>Raske hinnata, sest puuduvad vastavateemalised uuringud.</p>
--	---	---

<p>Soovituse üldine tugevus</p> <p><i>Mida suurem on sekkumise kulu võrreldes kaalutava alternatiiviga ja muud otsusega seotud kulud, st mida rohkem ressursse tarbitakse, seda tõenäolisem on tingimuslik/nõrk soovitus.</i></p>	<p>Net benefits = the intervention clearly does more good than harm.</p> <p>Trade-offs = there are important trade-offs between the benefits and harms.</p> <p>Uncertain trade-offs = it is not clear whether the intervention does more good than harm.</p> <p>No net benefits = the intervention clearly does not do more good than harm.</p>
--	---